

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

Kraków, dnia września 2010 r.

Pan
Stanisław Chomicz
Dyrektor Domu Pomocy
Społecznej w Krakowie
ul. Krowoderska 7
31 -141 Kraków

K/10/003

LKR-4111-02-03/2010

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła kontrolę w zakresie realizacji zadań przez Dom Pomocy Społecznej im. Św. Antoniego w Krakowie, ul. Krowoderska 7 (DPS, Dom) w odniesieniu do obowiązujących standardów. Niniejsze wystąpienie pokontrolne Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przekazuje Panu Dyrektorowi stosownie do art. 60 ustawy o NIK w związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym w dniu 17 lipca 2010 r. oraz omówione na naradzie pokontrolnej w dniu 26 sierpnia 2010 r., z udziałem przedstawicieli Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie brak postępów w realizacji działań naprawczych mających skutkować osiągnięciem wymaganych przepisami standardów. Działania prowadzone w DPS były nieskuteczne lub niewystarczające, a jak wynika ze złożonych wyjaśnień oraz dyskusji na naradzie pokontrolnej opierały się ponadto na błędnym przekonaniu, że organ prowadzący, tj. Prowincja Matki Bożej Anielskiej Zakonu Braci Mniejszych w Polsce może otrzymać dotację na niezbędne inwestycje ze środków publicznych. Co prawda jak wskazał Pan Dyrektor, Zakon wielokrotnie potwierdzał

ul. Łobzowska 67, 30-038 Kraków

tel.: (0-12) 633 77 22, fax: (0-12) 633 74 55, e-mail: LKR@nik.gov.pl

w pismach kierowanych do MOPS i MUW gotowość do wniesienia wkładu własnego w wysokości 50 % środków niezbędnych na dostosowanie budynku, oczekując na otrzymanie pozostałej kwoty w formie dotacji, jednak formalnie nigdy nie występował z wnioskiem o dofinansowanie, a tym samym nie uzyskał pisemnej odpowiedzi w tym zakresie. Z drugiej strony należy zaznaczyć, że wielokrotne kierowanie przez MUW, również za pośrednictwem MOPS pism zawierających prośbę o potwierdzenie gotowości do poniesienia połowy niezbędnych nakładów mogło wprowadzić w błąd przedstawicieli jednostki prowadzącej DPS, co przyznali na naradzie pokontrolnej przedstawiciele obu urzędów.

Jednocześnie, pomimo powyżej przedstawionej oceny negatywnej, zaznaczyć należy, że organ prowadzący DPS zapewniał – w miarę możliwości lokalowych oraz personalnych – dobry poziom bezpośredniej opieki nad mieszkańcami Domu, jak również zabezpieczał ich podstawowe potrzeby żywieniowe, higieniczne i zdrowotne, chociaż i w tym zakresie kontrola wykazała nieprawidłowości.

Przedstawioną wyżej ocenę uzasadniają ustalenia i oceny cząstkowe:

1. DPS posiadał program naprawczy na lata 2007-2010 zakładający dostosowanie Domu do wymogów rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej¹, ale do czasu niniejszej kontroli standardy te nie zostały osiągnięte (m.in. nie usunięto barier architektonicznych, nie uzyskano wskaźnika zatrudnienia na poziomie 0,6 a warunki mieszkalne nie odpowiadały wymogom – pokoje czteroosobowe o powierzchni poniżej 24 m²). Zgoda na prowadzenie Domu została udzielona warunkowo do dnia 31 grudnia 2010 r.
2. Uchybieniem było nieudokumentowanie (we wszystkich przypadkach) udziałów mieszkańców w opracowywaniu dla nich planów wsparcia (IPW) lub zamieszczenia adnotacji o braku takich możliwości ze względu na stan zdrowia mieszkańca. Ponadto w przypadku wszystkich osób w dokumentacji IPW na formularzach oświadczenia o wyborze pracownika pierwszego kontaktu brak było podpisu mieszkańca stwierdzającego wskazanie takiego pracownika lub adnotacji o przyczynach braku złożenia takiego podpisu. Zgodnie z § 3 ust 1 rozporządzenia o DPS dom funkcjonuje w oparciu o indywidualne plany wsparcia mieszkańca domu, opracowane z jego udziałem, jeżeli ten udział jest możliwy.

¹ rozporządzenie o DPS – rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. z 2005 r., Nr 217, poz. 1837)

3. W badanym okresie DPS nie osiągnął wymaganego wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego. Wskaźnik ten wynosił od 0,46 do 0,52 podczas gdy stosownie do zapisów § 6 ust 2 pkt 3 lit. b rozporządzenia o DPS powinien wynosić nie mniej niż 0,6.
4. NIK nie wnosi uwag do realizacji przez DPS obowiązku wynikającego z § 6 pkt 2 ust. 4 rozporządzenia o DPS, które nakłada konieczność uczestniczenia pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego, co najmniej raz na dwa lata, w szkoleniach organizowanych przez dyrektora domu na temat prawa mieszkańca oraz kierunków prowadzonej terapii, a także metod pracy z mieszkańcami.
5. Dotychczasowe działania, podejmowane w DPS od stycznia 2009 r. i kontynuowane w I kwartale br., zmierzające do zapewnienia udzielania świadczeń w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej poprzez zawarcie kontraktów bądź porozumień, nie przyniosły efektów. Z ustaleń kontroli wynika, że do czasu zakończenia kontroli NIK żaden z mieszkańców Domu nie złożył deklaracji wyboru pielęgniarstwa podstawowej opieki zdrowotnej (POZ), o złożeniu takich deklaracji poinformowano na naradzie pokontrolnej w dniu 26 sierpnia 2010 r. Zasady udzielania i finansowania świadczeń opieki zdrowotnej, w tym usług pielęgniarstwa objętych POZ określa ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164 poz. 1027 ze zm.), akty wykonawcze do tej ustawy oraz zarządzenia Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia.

W latach 2008-2010 (I kwartał) z tytułu zatrudnienia pielęgniarek DPS poniósł wydatki odpowiednio w wysokości: 113.196 tys. zł, 63.955 tys. zł, 80.068 tys. zł. oraz 23.781 tys. zł. (na dzień zakończenia kontroli w DPS zatrudnione były 3 pielęgniarki). Pielęgniarki zatrudnione w DPS wykonywały zalecenia lekarzy oraz prowadziły stosowną dokumentację, wykonywały zabiegi i inne czynności pielęgniarstwa, w tym usługi objęte POZ. Zgodnie z art. 58 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej² dom pomocy społecznej może pokryć wydatki ponoszone na niezbędne usługi pielęgnacyjne w zakresie wykraczającym poza uprawnienia wynikające z przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca jednak uwagę, że również według ww. pisma Małopolskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ wszyscy świadczeniobiorcy, którzy

² Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728 ze zm.),

dokonali wyboru pielęgniarki POZ na podstawie deklaracji wyboru, bez względu na przyjętą umową metodę finansowania świadczeń, powinni być objęci kompleksową, odpowiednią do stanu zdrowia, opieką pielęgniarską, zgodną z zakresem zadań pielęgniarki POZ. W szczególności, pacjenci zadeklarowani, mieszkający w DPS są finansowani podwyższoną stawką (współczynnik 3,5 x stawka bazowa).

6. NIK nie wnosi uwag co do zapewnienia wyżywienia i realizacji usług wspomagających. Stwierdzono m.in., że bielizna osobista i odzież wierzchnia była oznakowana i utrzymana w czystości, niedobory były uzupełniane na bieżąco z zapasów DPS. Mieszkańcy posiadali indywidualne podstawowe środki czystości do utrzymywania higieny osobistej (własne i uzupełniane ze środków DPS).
7. W ocenie NIK Dyrektor DPS nie dołożył należytej staranności w realizowaniu nadzoru nad wykonywaniem czynności opiekuńczych dotyczących zabiegów higienicznych. Skutkowało to m.in. zmniejszeniem o połowę minimalnej liczby kąpieli mieszkańców. Na tę nieprawidłowość zwracano już uwagę w trakcie kontroli w MOPS przeprowadzonych w latach 2007 - 2009 a mimo to nadal występowały nieprawidłowości w tym zakresie. Dokonywanie kąpieli mieszkańców rzadziej niż raz w tygodniu potwierdziła również niniejsza kontrola NIK. Po ostatniej kontroli MOPS, Dyrektor DPS o. Stanisław Chomicz w dniu 11 lutego 2010 r. wydał polecenie służbowe nr 1/2010 w sprawie potwierdzenia przez pracowników zapoznania się z zaleceniami pokontrolnymi. Kierownik ds. pracowniczych wyjaśniła, że */cyt./*” *Sytuacja zawieszenia co do losów placówki nie sprzyja atmosferze między personelem domu, co oczywiście nie tłumaczy podejścia personelu do zaniedbań swoich obowiązków a tym samym podmiotowego traktowania mieszkańek DPS*”.
8. NIK nie wnosi uwag do działań DPS w zakresie rozwoju samorządności mieszkańców, o której mowa w § 5 pkt. 1, ust. 3 e rozporządzenia o DPS. Rada Mieszkańców wybrana została w listopadzie 2008 r. W badanym okresie nie dokumentowano zebrań i pracy Rady Mieszkańców (samorządu), jednak fakt realizacji zadań w tym obszarze potwierdzili wszyscy ankietowani mieszkańcy. Kierownik ds. pracowniczych wyjaśniła, że *praca samorządu mieszkańców polegała głównie na rozwiązywaniu zaistniałych konfliktów dnia codziennego pomiędzy mieszkańcami DPS a w rozwiązywaniu takich konfliktów pomagał również zatrudniony psycholog.*

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, w związku z przekazaną na naradzie pokontrolnej przez Prowincjała Zakonu informacją o zamiarze rozwiązania umowy, Najwyższa Izba

Kontroli Delegatura w Krakowie wnosi o podjęcie działań zmierzających do zapewnienia właściwej opieki i poczucia bezpieczeństwa mieszkańcom DPS w związku z ich przenosinami do innych placówek.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się o przedstawienie przez Pana Dyrektora w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, Panu Dyrektorowi przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie, do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Otrzymują:

1. Adresat,
2. Akta kontroli.